

Ben ik in beeld?

of **APPEL?**

Wat is beelddenken?

Beelddenkers denken visueel ruimtelijk, associatief en intuïtief.
Zij denken in beelden en gebeurtenissen, vanuit het geheel naar delen.
Beelddenkers kunnen moeite hebben met auditieve communicatie, tekstbegrip, sequentieel denken, structuur en tijd.
Beelddenkers denken voornamelijk vanuit de rechterhersenhelft.
Er zijn 32 beelden per seconde.

Wat is taaldenken?

Taaldenken is auditief volgorderlijk.
Er is een begin en een eind, een hoofdletter en een punt.
Taaldenkers zijn over het algemeen gestructureerd in denken en doen.
Zij kunnen gemakkelijk omgaan met geschreven tekst en auditieve informatie.
Beelden en plaatjes zijn slechts ondersteunend en illustratief.
Er zijn 2 woorden per seconde.

Taaldenken

Verbaal
Volgorde
Detail
Overeenkomst
Traag
Luisteren
Logische conclusies
Bottom up (convergerend)

Goed georganiseerd
Leert goed via instructie

Beelddenken

Visueel
Gelijktijdig
Geheel - doel
Verschil
Snel
Kijken
Logische verbanden
Top down (divergerend)

Chaotisch, organiseert op eigen wijze
Ontwikkelt eigen methoden om problemen op te lossen

Signalen op school

- Lezen komt niet op gang (groep 3,4)
- Spellend en/of radend lezen
- Anticiperend lezen
- Globaal overzicht, details worden vergeten
- Lezen wat ze denken dat er staat
- Synoniemen gebruiken (kraai wordt raaf, het is zwart en het vliegt)
- Problemen met hardop lezen, terwijl terugvertellen (begrijpen!) wel goed gaat
- Veel fouten bij dictee, woordruïnes
- Spellingsregels zijn wel bekend, maar worden niet toegepast
- Automatiseren gaat moeilijk tot slecht
- Zelfbedachte strategieën
- Hebben heel veel antwoorden op 1 vraag en vallen dan stil
- Werken traag

Signalen die je met name **in het voortgezet onderwijs** kunt bemerken:

Vergeten hun spullen mee te nemen

Chaotisch

Reactief gedrag

Traag

Eindeloos te laat

Afspraken vergeten

Zeer sensitief

'Stille' leerling

Zeer wisselend cijferbeeld

Automatiseren niet

Signalen die je voornamelijk thuis bemerkt

- Chaotisch
- Dwalen gemakkelijk af
- Kijken je niet aan, maar kijken naar boven
- 'Langzaam' in dingen onder woorden brengen, antwoord geven
- Afwezig
- Vergeten veel
- Slecht tijdsbesef
- Al honderd keer hetzelfde gezegd (aankleden, jas ophangen, wc door-trekken etc.)
- Leest mogelijk niet graag (strips uitgezonderd)
- Kunnen hun gevoel slecht verwoorden

Een beelddenker

- kan dyslectisch zijn, maar dat hoeft niet!
- maakt vaak 'eigen' woorden.
- zegt vaak: 'dinges', 'je-weet-wel', 'zo'n blauw geval'..
- kan een taaltalent hebben!
- kijkt vaak weg
- wordt soms als autistisch gezien

Beelddenken voordelen

Oorspronkelijk

Creatief met overzicht

Vanuit het geheel naar delen

Visueel

Ruimtelijk, 3D (van alle kanten)

Simultaan (informatie komt tegelijk binnen)

Snel en associatief (32 beelden /2 woorden p.sec.)

Logische verbanden

Als ze 'het' weten, weten ze het voor altijd

Top down leren en werken

Beelddenken nadelen

Het sneller denken dan spreken (taal/beeld)

Lastig om (snel) (associatieve) gedachten te verwoorden van

Seriële informatieverwerking: tijd en volgorde

Moeite met structuur, planning, vaste procedures

Moeite met abstractie (synoniemen, metaforen, beeldspraak)

Onzekerheid, onder niveau werken
Onzichtbaarheid van hun talenten

Beelddenkers

- voelen zich eerder dom dan slim, alsof ze telkens hijgend achter de feiten aanlopen
- zijn vaak zeer sensitief en heel gevoelig voor (negatieve) signalen van begeleiders
- zijn geen 'vragers'
- moeten op zoek naar leerstrategieën die voor hen wel werken, 'gewone' lessen werken niet

Beelddenken en school

Geeft vaak een leerprobleem bij talig onderwijs.

Hoogbegaafde kinderen kunnen een stuk compenseren door IQ

Beelddenken gaat niet over!

Vergt dus een ander lesaanbod: visueel en kinesthetisch en top down

Wat (hoogbegaafde) beelddenkers nodig hebben

STRUCTUUR – STRUCTUUR – STRUCTUUR – STRUCTUUR

- Altijd van te voren instructie (van geheel naar delen)
- Nooit meer dan 1 opdracht tegelijk, dan terug laten komen
- Structuur in de opdracht aanbrengen
- Visualiseren
- Tijd aangeven, kleurenklok gebruiken www.kleurenklok.nl
- Nooit alleen op de gang zetten!

STRUCTUUR – STRUCTUUR – STRUCTUUR – STRUCTUUR

Breng structuur aan in tijd, vorm en inhoud:

- Wat wil je wanneer en hoe
- Wat ga je vandaag doen?
- Hoe ga je beginnen?
- En dan?
- Terug laten vertellen wat er moet gebeuren
"Dus nu ga je.."
- Structuur bieden bij werkstukken, bijv. Werkwiel (HIQ) en woordspin

Aansturen

- Doe dingen voor
- Laat aankijken bij een opdracht en laat de opdracht terug vertellen
- Geef 1 opdracht tegelijk

- Check altijd of de opdracht begrepen is
- Stel gesloten of compacte vragen
- Structuur bieden bij werkstukken, bijv. het Werkwiel (HIQ), woordspin
- Bereid ze voor op wat je straks van hen verwacht, bij een plotselinge opdracht raken ze gemakkelijk in de war
- Wees eenduidig in je taalgebruik
- Geef voldoende tijd om te laten 'vertalen' en wacht rustig op een antwoord
- Geef helder overzicht in de taken, wijs aan, leg uit wat u verwacht
- Laten zoeken naar samenhang i.p.v. uit het hoofd leren
- Structureer m.b.v. kleur, vorm, ruitertjes, planningsborden etc.
- Geef voorbeelden
- Vertel verhalen

Van **overzicht** naar **inzicht**

Van **geheel** naar **delen**

Rekenen

- Check de strategieën die ze gebruiken
  - Opnieuw instructie indien nodig!
    - Biedt 1 strategie aan (liefst de ouderwetse: onder elkaar, staartdeling!)
    - Geef een tafelkaart en laat ze de antwoorden afkijken
    - Maak gebruik van tafelpanken, breukenplanken, rekenpuzzels e.d.
    - Rekenrijtjes structureren d.m.v. kleur
1. Gehele metriek systeem eerst aanbieden
  2. De diverse onderdelen toelichten
  3. Wat is de samenhang?

Taal

1. alle spellingsregels eerst in 1x aanbieden: dit ga je de komende jaren leren
2. toepassen/samenhang
3. tijdspad

Spelling: categoriseer en teken bijv. alle woorden uit het woordpakket met ij

Grote stukken tekst opbreken in kleine stukken

Plaatjes in tekst laten staan!

Lezen/spelling voor jonge kinderen (grp 1,2,3,4):

- Mee laten lezen
- Leer hele woordbeelden aan (post-its plakken)
- Spelletjes met woorden en plaatjes of tekeningen
- Interesses zoeken en van daaruit werken
- Categoriseren van woorden
- Memory: plaatje-woord

Gebruik waar en wanneer dat kan **visuele hulpmiddelen:**

computer
digibord
power point
film
strips
materialen

Probeer ook in je taalgebruik zoveel mogelijk beeldend te zijn.

Mindmaps (laten) maken met veel kleur, tekeningen en symbolen
de tekeningen beperken, sommigen kunnen zich hierin verliezen

Kinesthetisch aanleren:

- Tafels zingen, lopen of springen, bijv. langs de trap plakken, antwoorden springen, tafel CD
- Teken
- Spellingsregels/grammatica dansen, lopen, springen
- Klappen, stampen, voelen

Emoties, voelen

Beelddenkers hebben moeite met het verwoorden van hun gevoel.
Help ze door voorbeelden aan te reiken (kwaad, boos, woedend, van slag, overdonderd), zodat ze leren met welke woorden ze de nuances kunnen verwoorden.

TIPS voor thuis

- Maak gebruik van pictogrammen bij het aanleren van routines
- Breng structuur aan in tijd, vorm en inhoud:
wat wil ik wanneer en hoe
- Maak eventueel foto's van gewenste situaties (de opgeruimde kamer, wat neem je op welke dag mee naar school etc.).

Psycho-educatie!

Het is heel belangrijk dat een beelddenker grip krijgt op zichzelf. Uitleg en aanpak zijn voor hem of haar dus van essentieel belang!

Bij een beelddenkonderzoek worden o.a. ook de sterke kanten van een kind in kaart gebracht. Bij HIQ kan beelddenkonderzoek worden afgenomen.

Het boek 'Ben ik in beeld' vertelt de kinderen over zichzelf en kan hiermee een belangrijk hulpmiddel zijn bij leren over jezelf en m.b.t. herkenning: hoe kun je iets aanpakken, waar heb je moeite mee, wat kun jij goed?

Informatie over de ruimtelijke-visuele leerstijl, het beelddenken.

Ben ik in beeld? (H)erkenning voor beelddenkende kinderen, hun ouders en leerkrachten.

Auteurs: Marion van de Coolwijk en Wendy Lammers van Toorenborg, €20.

Verkrijgbaar in de praktijk van HIQ of te bestellen via www.HIQ.nl of info@HIQ.nl

Informatie over hoogbegaafdheid.

'Hoogbegaafd, nou én?' €27.50.

'Ontdekboek over hoogbegaafdheid voor kinderen van 5-99 jaar

Hoogbegaafd, nou én?' Werkboek €8.50.

Auteur: Wendy Lammers van Toorenborg

Te bestellen via www.HIQ.nl of info@HIQ.nl Ook verkrijgbaar in de praktijk.

M.W.F. Lammers van Toorenborg

*Specialist in Gifted Education

*Expert Onderzoek en Diagnostiek Beelddenken

beeld+brein
beelddenken in de praktijk

*Tekentherapeut

*Academisch Coach & Counselor